

IOM International Organization for Migration
OIM Organisation internationale pour les migrations

Kulturorientering

for bhutanske overføringsflyktningsbarn

Damak - Nepal

03.05.2009 - 03.06.2009

Shiva Hari Adhikari

Tokulturell kursholder- IOM Oslo

Juni 2009

1. Introduksjon

Kulturorienteringsprogrammet for overføringsflyktninger som skal til Norge gir kulturorientering (KO) for flyktninger som er innvilget tillatelse for gjenbosetting i Norge. Kurset gis før avreise i landene hvor flyktningene oppholder seg midlertidig. Hovedmålet med programmet er å gjøre integrering av flyktningebarn i det norske samfunnet enklere. Det forbereder dem på reisen til Norge, den første overgangsperioden etter ankomst til Norge, setter lys på urealistiske forventninger, og begrenser kultursjokket. Barna fra 8 år og oppover får kurset.

Denne rapporten er skrevet av Tokulturell Kursholder som gjennomførte kurset for bhutanske overføringsflyktningebarn midlertidig bosatt i Nepal med oppdrag fra Den Internasjonale Organisasjonen for Migrasjon (IOM). I lik linje med voksne, ga kurset informasjon om norsk kultur, samfunn og reisen til Norge, også for barna. Dermed handler denne rapporten om KO for barna i aldersgruppen 7 til 14, både gutter og jenter. Barna under 14 ble delt i to grupper; alder gruppen 8 til 10 i en gruppe og 11 til 14 i annen gruppe. Kurset ble holdt for seg for disse gruppene.

Kurset ble gjennomført i Jhapa distrikt i Nepal spredt på to kurssteder for 37 barna i 4 forskjellige grupper, fra den 5. mai til den 2. juni 2009. Kurset ble holdt i 10 timer for hver gruppe. Alle barna kunne lese og skrive og går på skole. Barna kunne forstå litt engelsk, og var vant til å skrive på latinske bokstaver som de er vant i skoleutdanningen.

NORCO statistikk: bhutanske flyktninger

COC = barna deltager

NORCO barndeltagere							
Grupper	Dato	Totalt	gutter	jenter	Aldergrupper	Nasjonalitet	Leir
COC I	05 – 11.05.09	7	1	6	8 - 11	Bhutanske	Beldagi
COC II	12 – 14.05.09	9	6	3	12 - 14	Bhutanske	Beldagi
COC III	20 – 26.05.09	4	3	1	12 – 14	Bhutanske	Birtamod
COC IV	27.05 – 02.06.09	17	12	5	11 - 14	Bhutanske	Birtamod
TOTALT		37	22	15			

2. Det barna visste om Norge

Mange barna hadde hørt om Norge fra deres nærmeste som ble gjenbosatt i Norge, i de siste årene. Barna visste om at det var kaldt i Norge, det finnes fisk, husene laget av tømmer og at det er midnattssol. Mange av dem visste at Norge ligger i Europa ved et hav.

3. Det de ville vite om Norge

De ville starte dagene med film om Norge. De var spent på å få vite om midnattssol, vær, skole, og hva de kunne forvente i forhold til bolig og utdanning. De lurte på om de kunne begynne på samme klasse som de er nå, hva slags skoleuniform som er vanlig i norske skoler, om skolebussen kommer for å hente dem, hvor langt må man gå for å komme seg til skolen, og om de får gratis bøker og skrivesaker på skolen. De ville vite om de får eget hus eller om de må bo i en flyktningleir akkurat som nå, og om deres foreldre kommer til å tjene nok til å finansiere deres utdanning.

De hadde alle sammen trodd at de som skal hentes til Norge kom til å få bo i samme nabolag, og gå på samme skole. Mange spurte om alle barna som var på kurset får lov til å dra sammen til Norge og gå på samme skolen som de gjør i leiren, og om de kunne fortsette på samme trinn som de er nå.

4. Temaer som fikk oppmerksomhet, ble diskutert og fikk flest spørsmål

Skoleutdanning og barns rettigheter

Det mest diskuterte tema var utdanning og skole. De ble overrasket da de hørte om at elevene kaller lærere med navn, om at det ikke var lov å slå barna hverken hjemme eller på skolen. De ble veldig glade over å høre dette. Mange av barna spurte om læreren ville la være å slå selv om de ikke hadde gjort hjemmelekser? Mange syntes det var tidlig om morgenen å begynne på skolen. De var overveldet da de så filmen som viser klasserommet og skolen. Mange spurte om de også kom til å være i samme type klasserom. Det var veldig mange spørsmål om lekser, om de får mye hjemmelekser, og eksamen, om de kommer til å stryke siden de ikke kommer til å lære språket raskt.

De var litt bekymret for at språket i Norge var annerledes, men de var veldig ivrige over å lære bokstaver og tall. Noen spurte hva de skulle gjøre i skolen hvis ingen forsto dem og de ikke forsto andre. Når det ble snakk om at foreldre og skole skal samarbeide og ha samtaler for at barna skal jobbe med hjemmelekser, lurte de på hvordan kunne foreldrene deres ha en samtale siden de ikke kan engelsk.

Det ble diskusjonen om at skolen kom til å ta dem med på piknik. Når de så på filmen der barna gikk ut på tur til skogen selv om det var masse snø, var de temmelig overrasket. De spurte om de kommer til å få varme klær fra skolen som det ble vist i filmen. Mange spurte om det koster å gå på skoletur.

Det ble snakk om barns rettigheter, at det ikke er lov å jobbe som barnearbeider. De kan heller ikke kjøpe tobakk og drikkevarer selv om en voksen ber dem om å gjøre det. De spurte om det var lov til å gå til butikken alene, og om det var lov til å kjøpe mat mens de var på skolen. De lurte på hva det koster å ta buss og om det er gratis å ta buss for barna. De hadde hørt at det er alders grenser for å se en film, og lurte på om de får lov til å leie en Bollywood film og se den som de gjør i leiren uavhengig av alder og film.

5. Metode

Barna ble oppfordret å delta aktivt i kurset. Filmer og bilder ble brukt for å gi forståelse av norsk geografi, vær, klær, kultur, og skolegang. Gruppearbeid, rollespill ble benyttet under kurset.

Aktiviteter

Gruppearbeid

Gruppearbeid var en av de metodene som ble brukt mest. Barna fikk lov til å sitte sammen, diskutere og tegne forskjellige ting som for eksempel det norske flagget, hus og klasserommet. Barna fikk også problemstillinger som de skulle løse i gruppen, som for eksempel å finne Norge på kortet og komme med forslag til reiserute.

Barns Rettigheter

Forskjellige bilder som skole, hus, barn som gråter, barn som ler, barn som blir slått, barn med bolig, barn uten bolig, barn som jobber, barn som leker og lignende ble klistret på en flipover. Barna ble spurt å tegne et smilende ansikt ☺ eller trist ansikt ☹ ved siden av bildene. Barna tegnet smilende ansikt ved siden av bildene: skole, hus, barn som smiler og barn som leker, og trist ansikt ved siden av bildene: barn som blir slått, barn som jobber og barn uten bolig og lignende. Deretter ble de spurt hva var grunnen til at de tegnet ansiktet som de gjorde. Svarene som kom hovedsakelig var at de tegnet smilende ansikt der barna så glade ut.

Behov og ønske var en annen aktivitet som ble benyttet. For å gjennomføre aktiviteten ble først barna delt i grupper. Kort med bilder av hus, vann, sykehus, sykkel, bok og lignende ble delt til alle gruppene. Barna fikk oppgave om å klistre bildene under titler *behov* og *ønske* i en flipover papir. Det ble videre forklart *behov* omfattes som grunnleggende behov for å leve som faller under barns rettigheter og *ønske* omfattes som en kan leve uten at ønsket er oppfylt. Barna var flinke med dette, og det tok ikke lang tid for dem å gjøre seg ferdig med oppgaven.

Til slutt forklarte kursholderen om barnas rettigheter at barn har rett til mat, bolig, utdanning, og trygghet. Disse aktivitetene ga dem en god forståelse om begrepet ”barns rettigheter”.

Tegninger

Først sa kursholderen til barna at de skulle tegne hva de ville på et ark. Noen av barna tegnet hus og andre tegnet skoler, klasserom og fugler. Deretter spurte kursholderen om de kunne tegne eller forklare hvordan de forestilte seg hus og klasserom i Norge. Barna kom med forskjellige tegninger og forslag at hus i Norge er store, laget av betong, og inneholder mange rom, har store vinduer, dører og balkonger. Deretter ble filmer og bilder som inneholdt norske hus, skoler og klasserom vist.

Introdusere seg

Barna ble delt i grupper. De ble spurt om å presentere et rollespill om hva en gjør når en treffer en ny person og når man kommer første gangen til en skole i Norge. For å få norsk språk i bruk ble barna oppfordret til å bruke to setninger: God dag, hva heter du? Og hvor kommer du fra? Etter 10 minutters forberedning kom barna to å to og stilte seg midt i klasserommet. Først smilte de til hverandre og håndhilste mens de sa god dag. Så spurte de hverandre på norsk om hva de heter og hvor de kom fra. Så skiftet de språk til engelsk og snakket om hvordan de hadde det, hvilken skole de gikk på, hvilket klassetrinn de gikk i og hva de likte best å gjøre. Barna var veldig ivrige etter å lære bokstaver og å kunne telle på norsk.

Filmer etterfulgt av diskusjoner

Det ble vist filmer; før og etter filmene ble det diskusjon om hva de forventer å se og hva de har lært fra filmene. Barna likte godt å se filmene. Innimellom ble sang og dans presentert av barna. Noe av informasjonen ble gitt i fortellerform, og barna ble oppfordret til å stille spørsmål. Da lærte kursholderen dem å rekke opp hånden og vente på sin tur.

Hjemmelekser

Barna fikk hjemmelekser. Mange av leksene gikk ut på å notere med få ord det de hadde lært i klasserommet. Dagen etter fikk alle en mulighet til lese de ordene og forklare hvorfor de hadde formulert seg slik.

6. Konklusjon

NORCO koordinator, Tiina Miskala, gjennomførte forskjellige aktiviteter og observerte fremføringen av kurset i fire dager; dette ble veiledende for kursholderen. Kursholderen fikk nyttige tilbakemeldinger som ble innlemmet i kurset. En representant, jobbet for UNHCR og bodde i Damak som også jobber for Redd Barna i Norge, observerte kurset og også fremførte aktiviteter om barns rettigheter i to timer. Representanten jobber med barnas rettigheter og kursholder hadde gode diskusjoner med representanten i løpet av kursperioden om forskjellige aktiviteter en kan bruke under kurset og forskjellige konvensjoner som beskytter barnas rettigheter. Kursholderen spurte barna om hva de likte best blant kursmaterialet. Filmen som handler om barnehage og skole i Norge ble best likt. Filmen om flyreise tok også oppmerksomheten til mange av barna. De ville se mer film oversatt på nepali språk. De sa at kurset var veldig kort og de ville være lengre i klasserommet.

Her er noen bilder tatt av kursholderen på kurset

